

ЕВРИСТИЧНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПРОГРАМАМИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ ПОЛІТИКОЮ

М.І.Бублик, доцент кафедри маркетингу,

Національний університет «Львівська Політехніка», м.Львів

Події у Японії (березень 2011 року) свідчать про провідну роль держави в системі природоохоронної та природокористувацької діяльності. До того ж проблема управління програмами щодо попередження НС у наукових розвідках є ще недостатньо вивченою, хоча й залишається на сьогодні особливо **актуальною**.

Існуюча система державного управління та регулювання у сфері охорони навколишнього природного середовища (НПС) та природокористування характеризується відсутністю чіткого розмежування природоохоронних та господарських функцій. Джерелами екологічних проблем України також є: 1) застаріла ресурсо- та енергоємна структура економіки; 2) зношеність основних фондів промислової і транспортної інфраструктури; 3) недостатня сформованість інститутів громадянського суспільства; 4) недотримання природоохоронного законодавства 5) недостатнє мотивування з боку держави та суспільства пріоритетів збереження НПС та переваг сталого розвитку.

Державне регулювання екологічною політикою в Україні здійснюється в основному за програмно-цільовим підходом, де комплекс заходів розподілений за цілями, сферами, напрямками діяльності та відповідними інституціями.

Оскільки антропогенно-техногенне навантаження на навколишнє природне середовище (НПС) в Україні у кілька разів перевищує відповідні показники у розвинутих країнах світу, що зумовлено наслідками виробничої діяльності підприємствами гірничодобувної, металургійної, хімічної промисловості та паливно-енергетичного комплексу, то виникає потреба у формуванні державою ефективної екологічної політики.

Проаналізуємо загальнодержавні та регіональні програми забезпечення стійкого розвитку країни, їх фінансування та контроль за використанням виділених коштів. В таблиці наведено перелік державних (цільових) програм відповідно до даних сайту МНС [1], як бачимо більшість їх завершується у 2010 році.

Таблиця - Порівняльний аналіз державних (цільових) програм щодо сталого розвитку

№ з/п	Назва державної (цільової) програми	Нормативно-правовий акт, що затвердив програму	Строк виконання	Виконавець заходів (розрахунок коштів Держбюджету)	Орієнтовні обсяги фінанси. за рахунок Держбюджету
Економічні					
1	Державна програма «Ліси України»	Постанова КМУ від 19.09.2001 року №1205 (із змін. від 30.03.02 №581)	2002 - 2010 рр.	КМУ ДСУ Мінагрополітики	814766,0 764766,8 50000,00
2	Загальнодержавна програма розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2010 року	Закон України від 05.02.2006 року №3458-IV	2006 - 2010 рр.	Мінприроди	684957,90
Соціальні					
3	Програма підвищення безпеки праці на вугледобувних та шахтодобувних підприємствах	Постанова КМУ від 29.03.2006 №374	2006 - 2010 рр.	КМУ Мінвуглепром Держгірпром-нагляд	240000,00 170000,00 70000,00
4	Державна програма привед. небезп. об'єктів ВО «Придніпров. хімзавод» в еколог. безпеч. стан та забезпеч. захисту насел. від шкідлив. впливу іоніз. випромінювання	Постанова КМУ від 26.11.2003 №1846	2005 - 2014 рр.	Мінпаливенерго	75524,10
5	Загальнодержавна програма охорони та відтворення довкілля Азовського та Чорного морів	Закон України від 22.03.2001 №2333-III	2005 - 2014 рр.	Мінприроди	3600,80
6	Комплексна програма протизсувних заходів	Постанова КМУ від 22.09.2004 №1256	2005 - 2014 рр.	-	0,00
7	Комплексна програма ліквідації наслідків підтоплення територій в містах і селищах	Постанова КМУ від 15.02.2002 №160	2003 - 2030 рр.	Мінжит локомунгосп	244,00
8	Комплексна програма поводження з радіо-активними відходами	Постанова КМУ від 29.04.1996 №480 (із змін. від 25.12.2002 №2015)	2005 - 2011 рр.	МНС	69367,20
9	Комплексна програма розвитку системи зв'язку, оповіщення та інформатизації МНС	Розпорядж. КМУ від 04.03.2004 №109-р	2004 - 2010 рр.	МНС	1500,00
10	Програма технічного переоснащення Державної спеціалізованої аварійно-рятувальної служби МНС	Постанова КМУ 22.09.2004 №1245	2005 - 2014 рр.	Мінпаливенерго	75524,10
11	Програма комплексного протипаводкового	Постанова КМУ від	2006 -	КМУ	213503,30

	захисту в басейні річки Тиси у Закарпатській області	24.10.2001 №1388 (із змін. від 02.06.2006 №130)	2015 рр.	Мінприроди	1000,00
				МНС	65,00
				Закарпатс. ОДА	212236,00
				Держводгосп	202,30
12	Комплексна програма захисту сіл, насел. пунктів та с/г угідь від шкідлив. дії вод на період до 2010р. та прогноз до 2010р.	Постанова КМУ від 03.07.2006 №901		КМУ	76508,50
				МНС	138,00
				Держ водгосп	76370,50
13	Державна програма забезпечення безпечного зберігання відпрацьованих високоактивних джерел іоніз. випромін.	Постанова КМУ від 03.08.2006 №1092	2006 - 2010 рр.	-	0,00
14	Комплексна програма протизсувних заходів у Закарпат. обл. на 1999-2010 роки	Постанова КМУ від 18.10.1999 №1915	1999 - 2010 рр.	-	0,00
Оборонні					
15	Програма реабілітації територій, забруд. внаслідок військової діяльності	Постанова КМУ від 26.07.2001 №916	2001 - 2015 рр.	Міноборони	15920,00
16	Програма забезпечення живуч. та вибух. безпеки арсеналів, баз та складів озброєння, ракет та боеприп. ЗСУ	Постанова КМУ від 28.06.1995 №472 (із змін. №1307 від 30.12.2005)	2002 - 2015 рр.		96173,60

У грудні 2010 ВРУ прийняла відповідний Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» [2], де визначено напрямки вдосконалення та розвитку при здійсненні програм (заходів) екологічної політики України, проте не розроблено методики оцінки їх ефективності та доцільності виділення на них відповідних коштів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Сайт МНС [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://mns.gov.ua>.
2. Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21 грудня 2010 року № 2818-VI